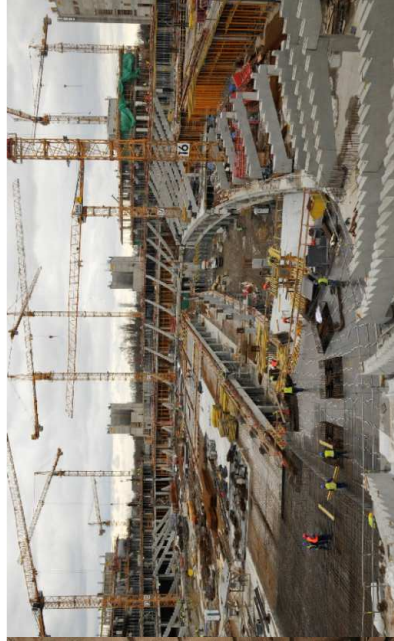

MODELOWANIE SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI W PRZEDSIĘBIORSTWACH BUDOWLANYCH

Eryk Głodziński
CZITT, 21.03.2017

Cele referatu:

- 1) Określenie uwarunkowań modelowania systemów zarządzania projektami w przedsiębiorstwach budowlanych.**
- 2) Przedstawienie dotychczasowych wyników badań na temat modelowania zarządczego w budownictwie (przegląd literatury przedmiotu).**
- 3) Zdefiniowanie głównych obszarów podlegających modelowaniu oraz określenie rekomendacji w zakresie tworzenia modeli w analizowanym obszarze => na co należy zwracać uwagę w modelowaniu?**

Plan prezentacji:

- 1) Podstawy modelowania w naukach o zarządzaniu.**
- 2) Uwarunkowania modelowania systemów zarządzania projektami, portfelem projektów oraz przedsiębiorstwem budowlanym.**
- 3) Modele systemów zarządzania projektami i przedsiębiorstwami budowlanymi – studia literaturowe.**
- 4) Modelowanie w praktyce przedsiębiorstw – wyniki badań.**
- 5) Wnioski i rekomendacje.**

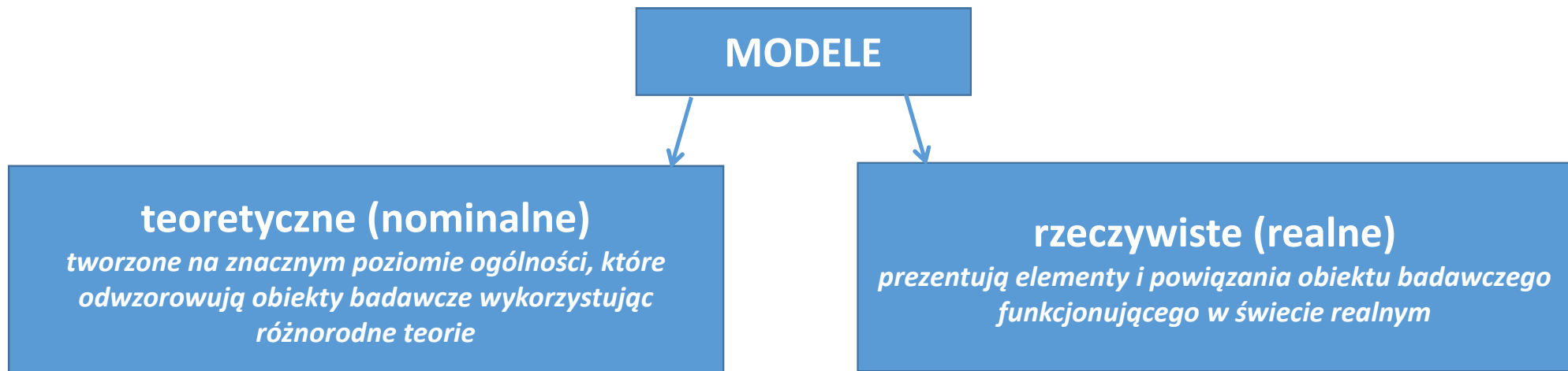
Plan prezentacji:

- 1) Podstawy modelowania w naukach o zarządzaniu.**
- 2) Uwarunkowania modelowania systemów zarządzania projektami, portfelem projektów oraz przedsiębiorstwem budowlanym.**
- 3) Modele systemów zarządzania projektami i przedsiębiorstwami budowlanymi – studia literaturowe.**
- 4) Modelowanie w praktyce przedsiębiorstw – wyniki badań.**
- 5) Wnioski i rekomendacje.**

Model

„opis interesującego nas fragmentu rzeczywistości, uwzględniający tylko istotne jego elementy z pominięciem mniej istotnych”

[Flakiewicz W. (1973), Podejmowanie decyzji kierowniczych, PWE, Warszawa, s. 94]

Inne typologie:

Weber M.: idealne, empiryczne

Barbour I.G.: doświadczalne, logiczne, matematyczne, teoretyczne

Szanawski K.: służące pomiarowi bądź analizie struktury, dynamiczne, opisowe, eksplanacyjno-predykcyjne, heurystyczne, komputerowe, normatywne

Modelowanie

naukowa metoda poznawania różnych układów przez budowanie ich modeli, zachowujących pewne właściwości badanego przedmiotu, a także przez badanie funkcjonowania modeli oraz przenoszenie uzyskiwanych dzięki temu informacji na przedmiot badań

[Pszczółowski T. (1978), Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji, Ossolineum, Wrocław, s. 120]

przybliżone odtwarzanie najważniejszych właściwości oryginału, którego celem jest uzyskanie wiarygodnego modelu umożliwiającego prześledzenie sposobów zachowania się obiektu w różnych warunkach; modelowanie jest zawsze wynikiem kompromisu między dążeniem do jak najdokładniejszego odwzorowania zjawiska a usiłowaniami jego maksymalnego uproszczenia

[Kuc B.R. (2012), Funkcje nauki. Wstęp do metodologii. Nauka nie jest grą, Wyd. PTM, Warszawa, s. 141]

Modelowanie systemów zarządzania (SZ)

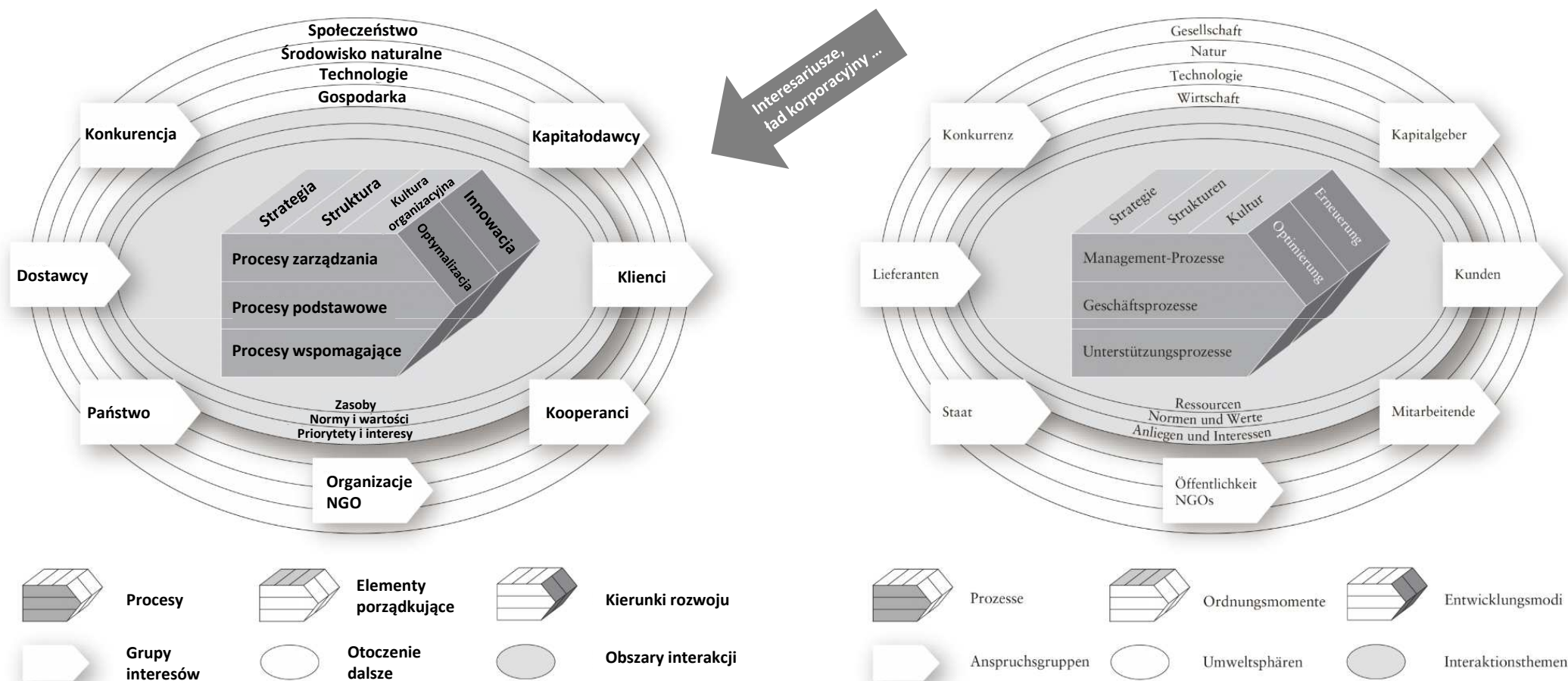
odtworzenie najważniejszych właściwości (w tym relacji między elementami strukturalnymi) oryginału lub tworzenie postulatycznego wzorca systemu zarządzania organizacją w formie graficznej, matematycznej bądź opisowej

Podstawowe narzędzia modelowania:

- język i forma prezentacji (opis słowny, elementy graficzne, formuły matematyczne, finansowe czy statystyczne),
- sposób przygotowania informacji (wiedza dotycząca modelowanego obiektu, narzędzia wykorzystywane do zbierania danych i ich przetwarzania w informacje),
- zasady projektowania modeli.

Das St. Galler Management Model (3. generacja)

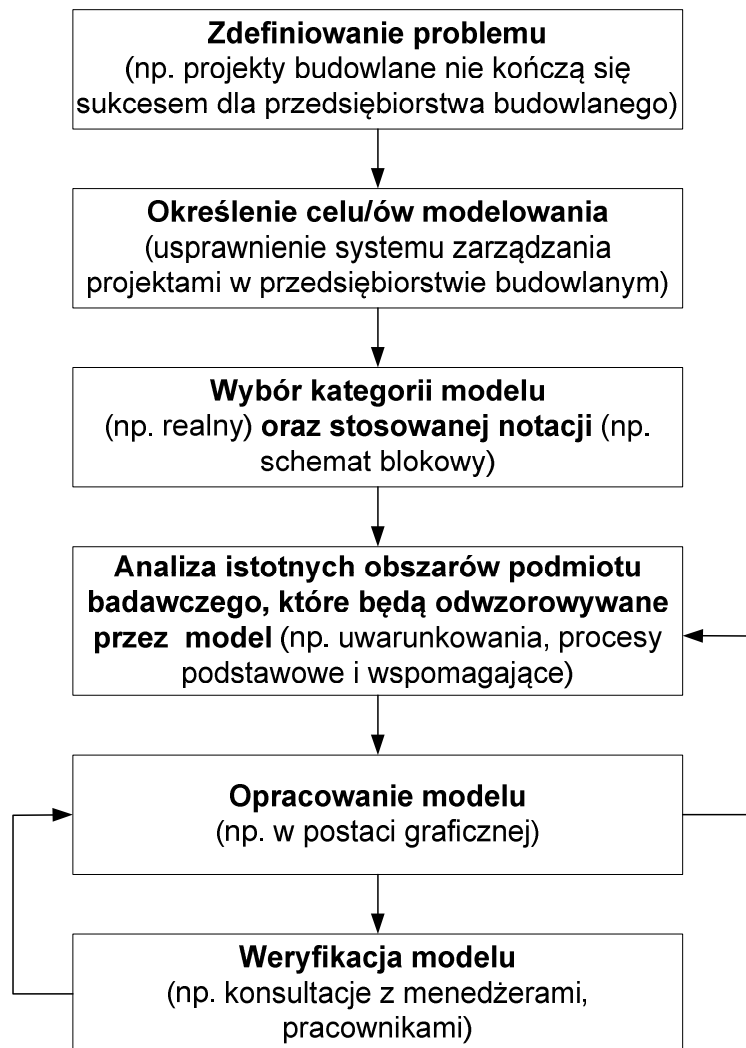
– model opracowany na Uniwersytecie St. Gallen

[<https://www.sgmm.ch/ueber-das-modell/vergleich-der-3-und-4-generation/>, data dostępu 12.03.2017]

Przykładowa metodyka modelowania SZ projektami

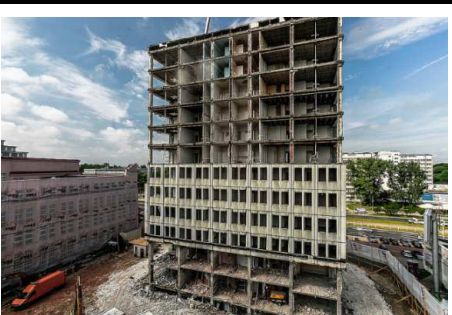
Inne przykłady schematów tworzenia modeli m.in. w opracowaniach:

- Kuc B.R. (2012), Funkcje nauki. Wstęp do metodologii. Nauka nie jest grą, Wyd. PTM, Warszawa, s. 146,
- Gemino A., Wand Y. (2005), Complexity and clarity in conceptual modeling: comparison of mandatory and optional properties, „Data & Knowledge Engineering”, Vol. 55, Iss. 3, pp. 301-326,
- Dromey R.G. (1996), Cornering the chimera [software quality], „IEEE Software”, Vol. 13, Iss. 1, pp. 33-43.

Plan prezentacji:

- 1) Podstawy modelowania w naukach o zarządzaniu.
- 2) **Uwarunkowania modelowania systemów zarządzania projektami, portfelem projektów oraz przedsiębiorstwem budowlanym.**
- 3) Modele systemów zarządzania projektami i przedsiębiorstwami budowlanymi – studia literaturowe.
- 4) Modelowanie w praktyce przedsiębiorstw – wyniki badań.
- 5) Wnioski i rekomendacje.

Typy projektów budowlanych:

Działy	Przykłady		
<p>41: Budynki i roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków</p>			
<p>42: Budowle i roboty ogólnobudowlane związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej</p>			
<p>43: Roboty budowlane specjalistyczne</p>			

Specyfika projektów budowlanych:

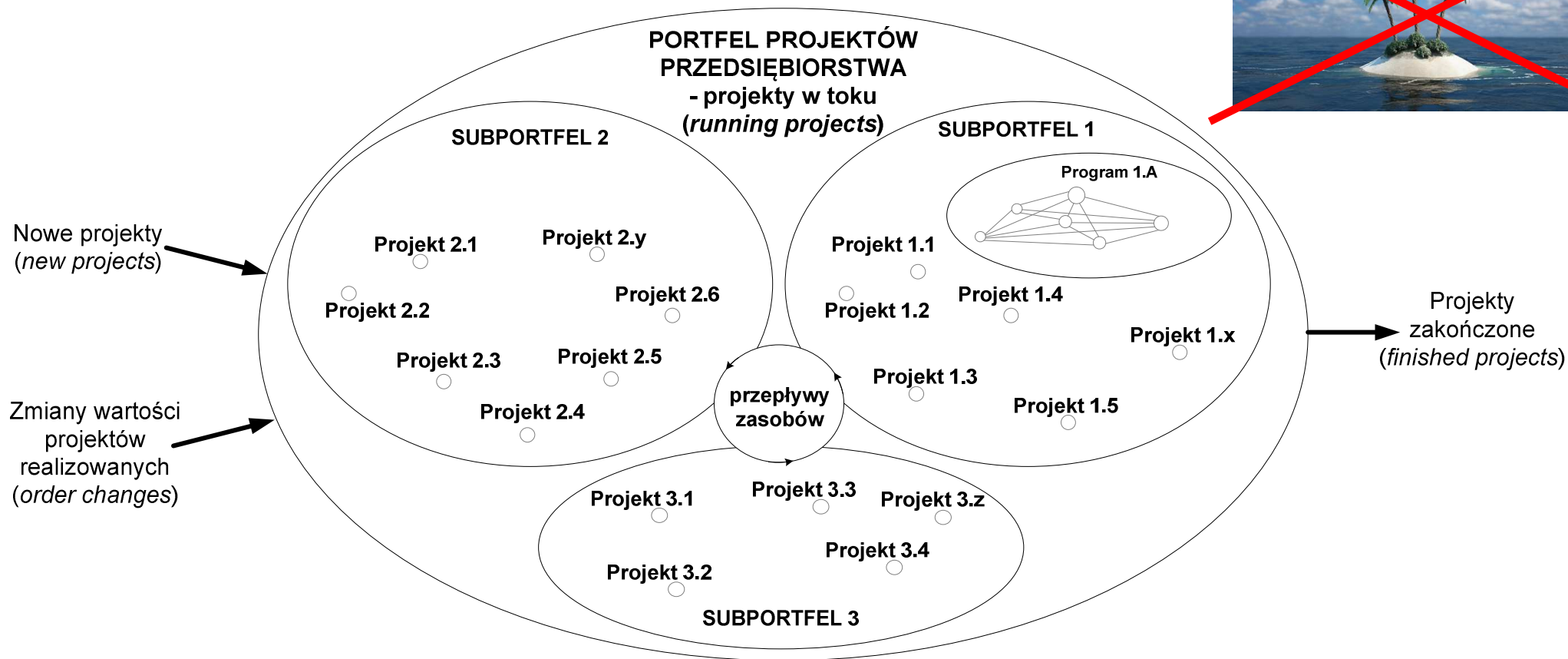
- określone wymagania prawne,
- dekoncentracja (nieruchomość produktu),
- wysoki stopień złożoności i różnorodności działań,
- duży udział sił obcych w pracach ogółem,
- częściowe uzależnienie od warunków atmosferycznych,
- znaczna wartość prac i długi czas realizacji,
- wysoki poziom występującej niepewności i ryzyka,
- specyficzne formy rozliczeń finansowych i zabezpieczenia.

Wewnętrzne wymagania menedżerskie w odniesieniu do:

integracji, zakresu, czasu, kosztów, jakości, zasobów ludzkich, interesariuszy, komunikacji, szans i ryzyk, zamówień, zasobów materialnych i niematerialnych, bezpieczeństwa, higieny pracy, ochrony środowiska naturalnego, finansów, roszczeń

Miejsce projektów (organizacji tymczasowej) w organizacji macierzystej

Uwarunkowania otoczenia projektu:

A. Związane z przedsiębiorstwem budowlanym:

- model biznesu,
- nadzór nad projektem,
- koordynacja w ramach portfela projektów,
- nadzór nad przedsiębiorstwem, w tym wykorzystaniem jego zasobów,
- ... .

B. Związane ze zleceniodawcą:

- wymagania formalno-prawne,
- nadzór nad projektem i produktem,
- ... .

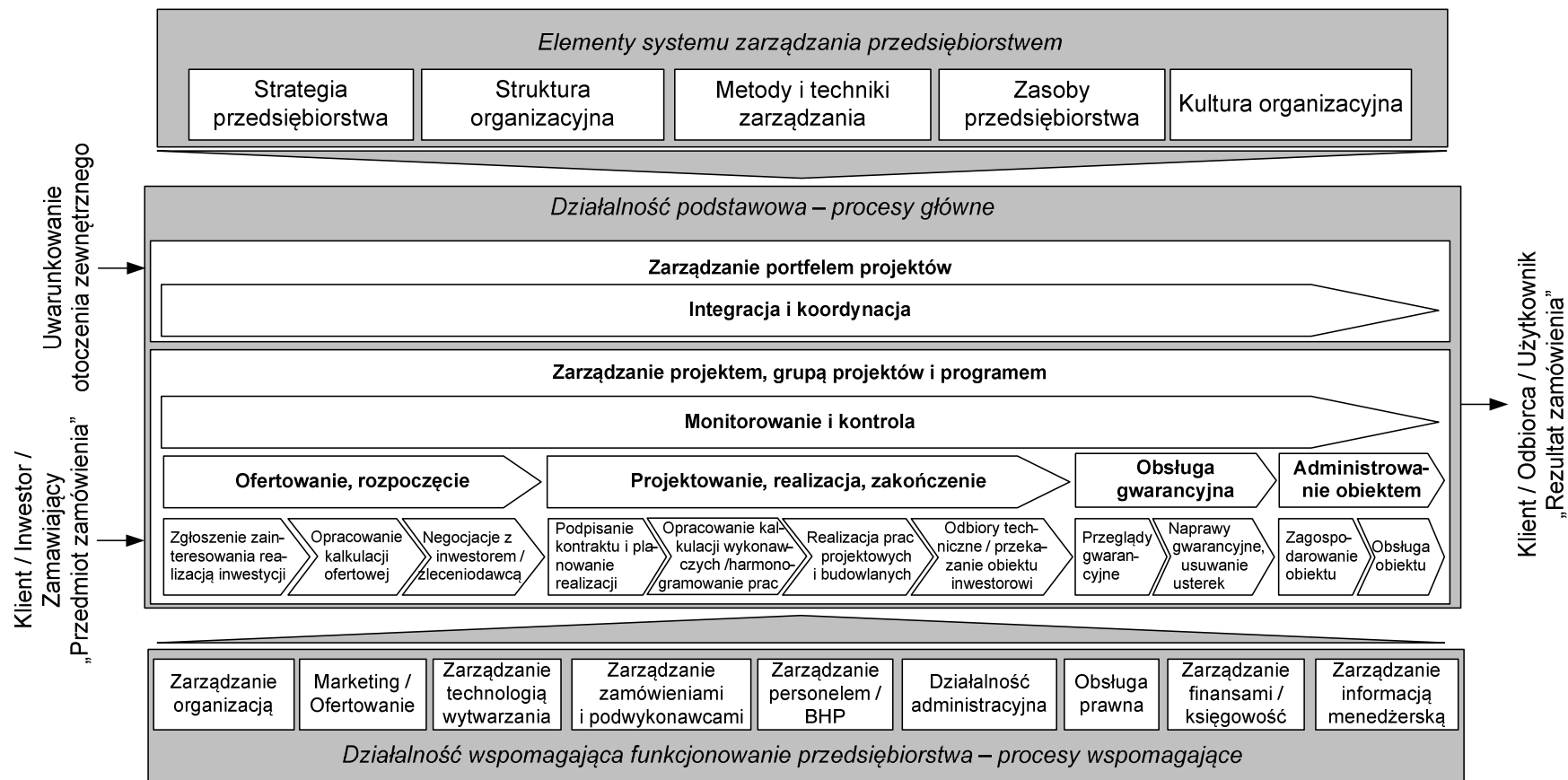
C. Związane z pozostałymi interesariuszami:

- przepisy prawne w zakresie prawa budowlanego oraz rachunkowości,
- ... .

Plan prezentacji:

- 1) Podstawy modelowania w naukach o zarządzaniu.
- 2) Uwarunkowania modelowania systemów zarządzania projektami, portfelem projektów oraz przedsiębiorstwem budowlanym.
- 3) **Modele systemów zarządzania projektami i przedsiębiorstwami budowlanymi – studia literaturowe.**
- 4) Modelowanie w praktyce przedsiębiorstw – wyniki badań.
- 5) Wnioski i rekomendacje.

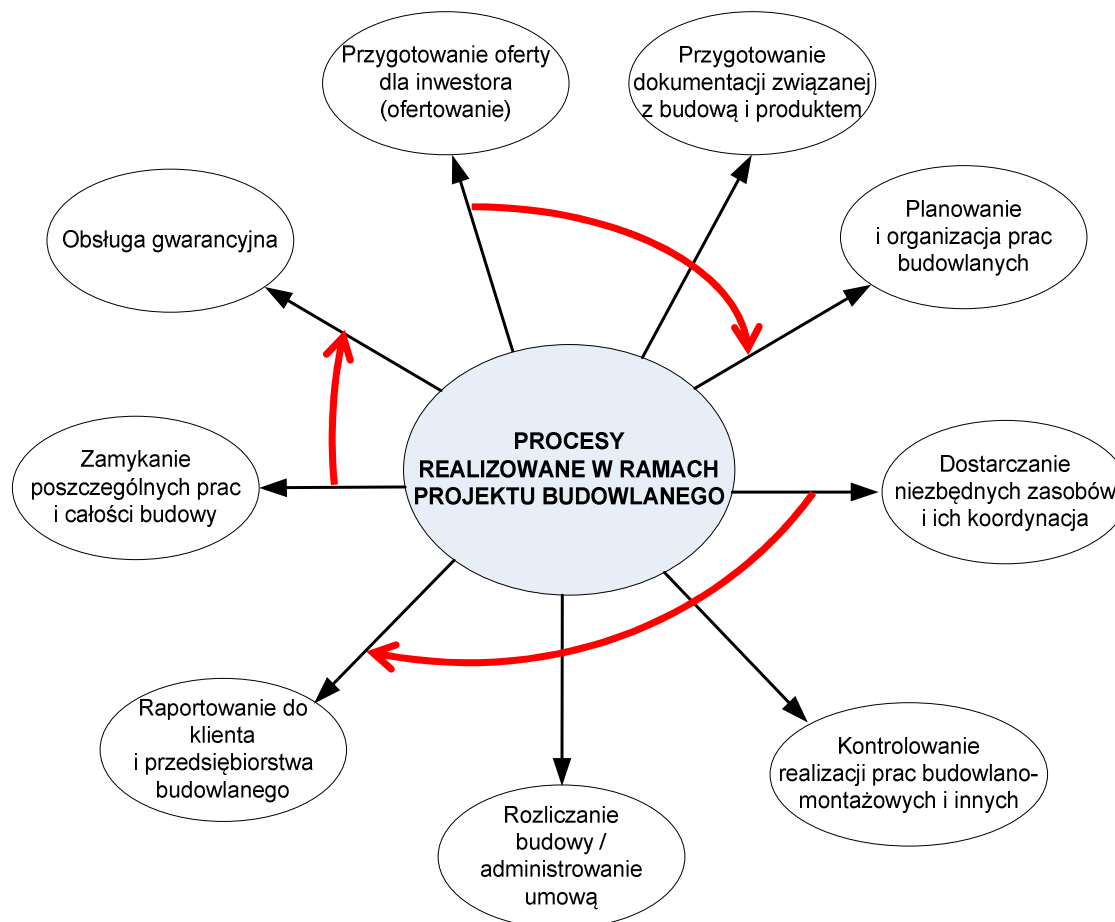
Procesowy model SZ przedsiębiorstwa budowlanego

[Girmscheid G. (2006), Strategisches Bauunternehmens-management. Prozessorientiertes integriertes Management für Unternehmen in der Bauwirtschaft, Springer, Berlin Heidelberg 2006, s. 15]

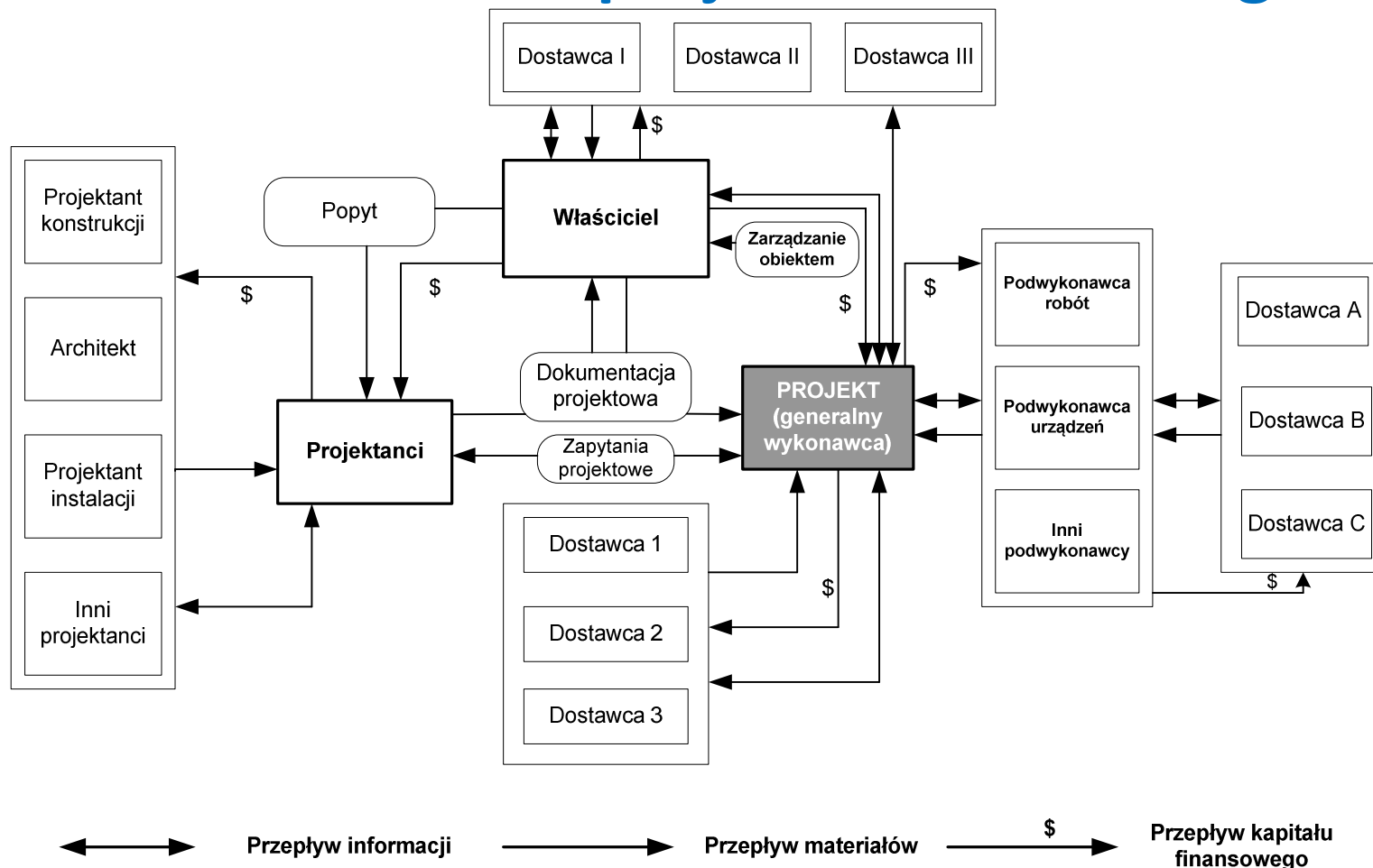

Procesy projektu budowlanego

[opracowanie własne napodst. Eaton D., Kotapski R. (2009), Zarządzanie przedsiębiorstwem budowlanym, Wyd. Poltex, Warszawa, s. 158]

Model łańcucha dostaw projektu budowlanego

[Xue X., Li X., Shen Q., Wang Y. (2005), An agent-based framework for supply chain coordination in construction, „Automation in Construction”, Vol. 14, s. 417, doi: 10.1016/j.autcon.2004.08.010, Xue X., Shen Q., Wang Y., Li X. (2007), Coordination mechanisms for construction supply chain management in the internet environment, „International Journal of Project Management”, Vol. 25, s. 151]

Przykładowe pytania badawcze:

- 1) **Jakie zakresy prac projektowych powinny być realizowane wewnątrz budowy, a które powinny być usytuowane poza projektem w jednostkach usługowych?**
- 2) **Czy w zależności od fazy cyklu życia projektu należy wykorzystywać różne modele SZ projektem ?**
- 3) **Na ile elementy strukturalne SZ powinny być zintegrowane ze sobą?**
- 4) **Jakie mierniki należy wykorzystać w analizach dokonań (*performance*) czy rentowności (*profitability*) projektów budowlanych?**

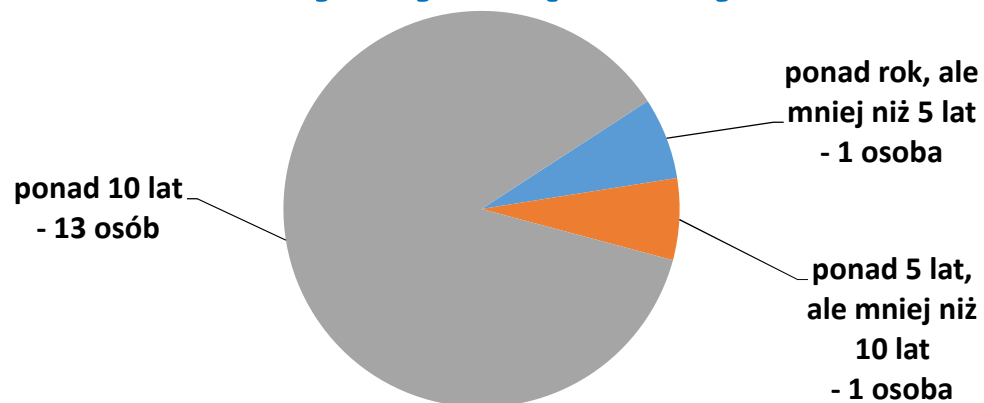
Plan prezentacji:

- 1) Podstawy modelowania w naukach o zarządzaniu.
- 2) Uwarunkowania modelowania systemów zarządzania projektami, portfelem projektów oraz przedsiębiorstwem budowlanym.
- 3) Modele systemów zarządzania projektami i przedsiębiorstwami budowlanymi – studia literaturowe.
- 4) **Modelowanie w praktyce przedsiębiorstw – wyniki badań.**
- 5) Wnioski i rekomendacje.

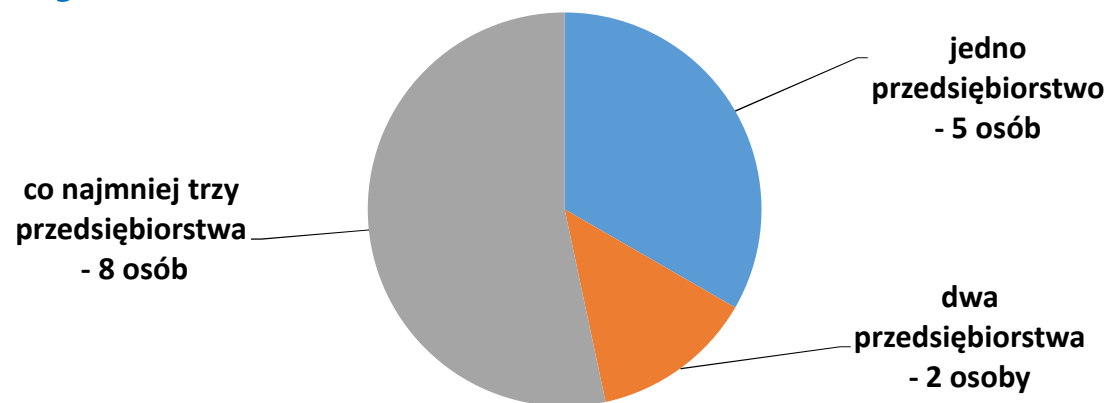
Metody badawcze gromadzenia danych i informacji:

- a) Obserwacja uczestnicząca w roli *insidera* dużego przedsiębiorstwa budowlanego – okres 2011-2016; dobór próby celowy; wielkość próby 100 projektów; obiekt badań systemy i sposoby zarządzania.
- b) Wywiad swobodny mało ukierunkowany (WSMU) – okres 2011-2016; dobór próby celowy; wielkość próby 22 osoby; kryterium doboru rozmówców – osoba z co 5 letnim doświadczeniem w budownictwie, pełniąca funkcje nadzorująco-kontrolne lub zarządcze.
- c) Wywiad swobodny ze standaryzowaną listą poszukiwanych informacji (WSSLPI) – okres 2015-2016; dobór próby celowy; wielkość próby 15 osób; kryterium doboru rozmówców – osoba z minimalnie rocznym doświadczeniem w ZPB; charakterystyka próby badawczej (...).

Charakterystyka próby badawczej WSSLPI

Doświadczenie w zarządzaniu

Doświadczenie w liczbie podmiotów

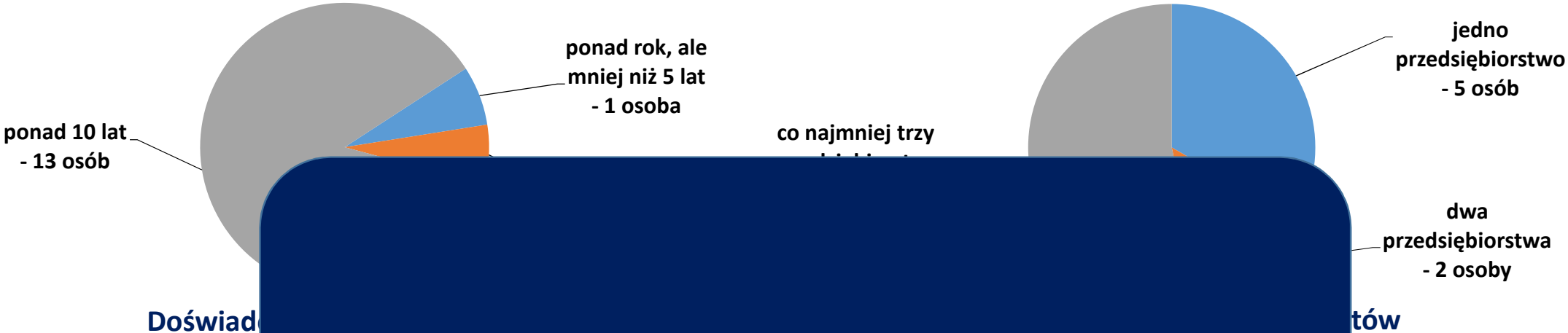
Doświadczenie w zarządzaniu projektami wg. rozmiaru przedsięwzięcia*

małymi (poniżej 5 MPLN)	15
średnimi (poniżej 20 MPLN)	15
dużymi (poniżej 100 MPLN)	15
megaprojektami (powyżej 100 MPLN)	11

Doświadczenie w zarządzaniu projektami wg. powiązań przedsięwzięcia*

pojedyncze projekty	13
grupy projektów	5
programy	3

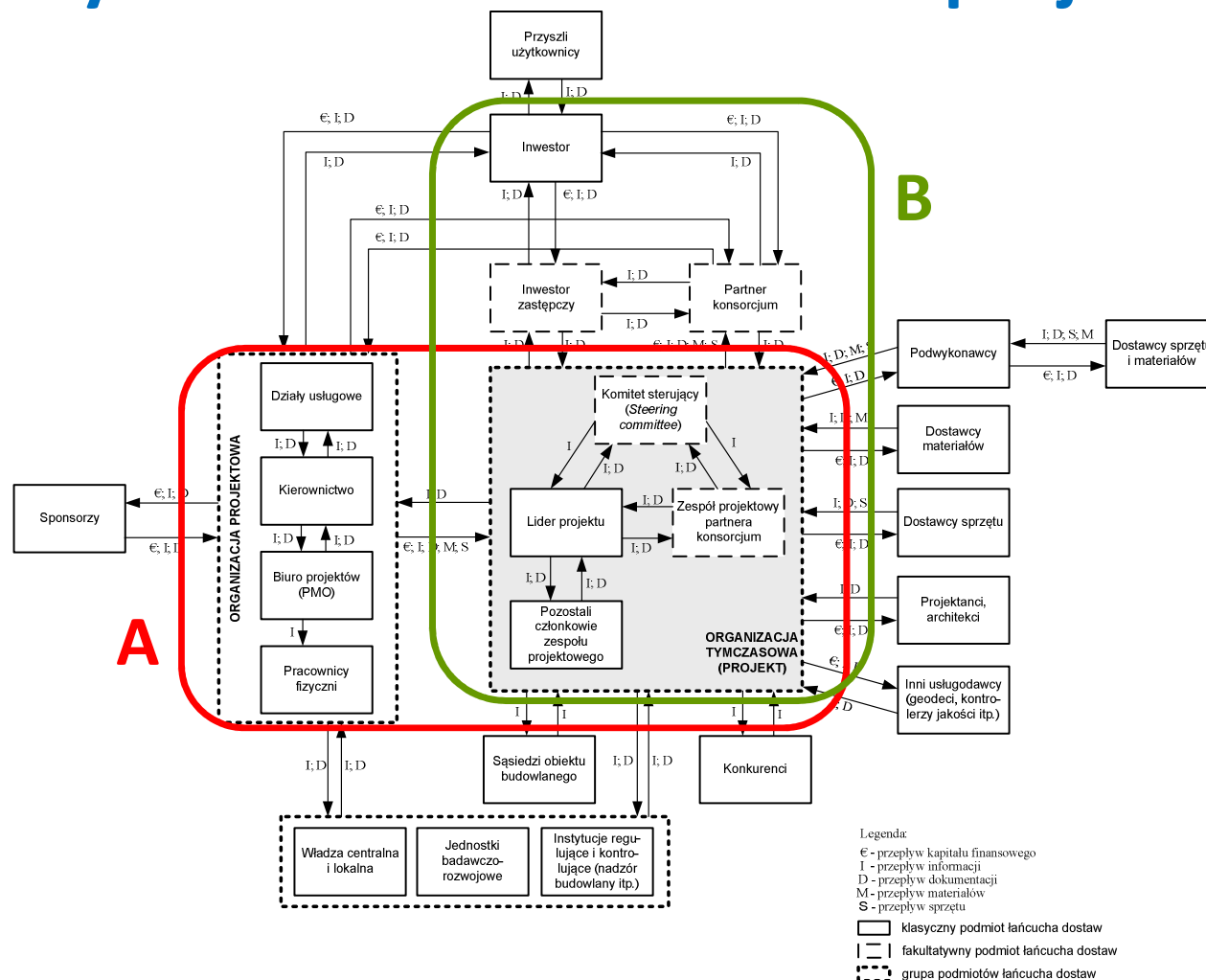
Charakterystyka próby badawczej WSSLPI

pytanie o model postulatywny

małymi (poniżej 100 mln zł)	
średnimi (poniżej 500 mln zł)	
dużymi (poniżej 1000 mln zł)	
megaprojektami (powyżej 1000 mln zł)	
Doświadczenie w zarządzaniu projektami wg. powiązań przedsięwzięcia*	
pojedyncze projekty	13
grupy projektów	5
programy	3

Rozszerzony model łańcucha dostaw projektu

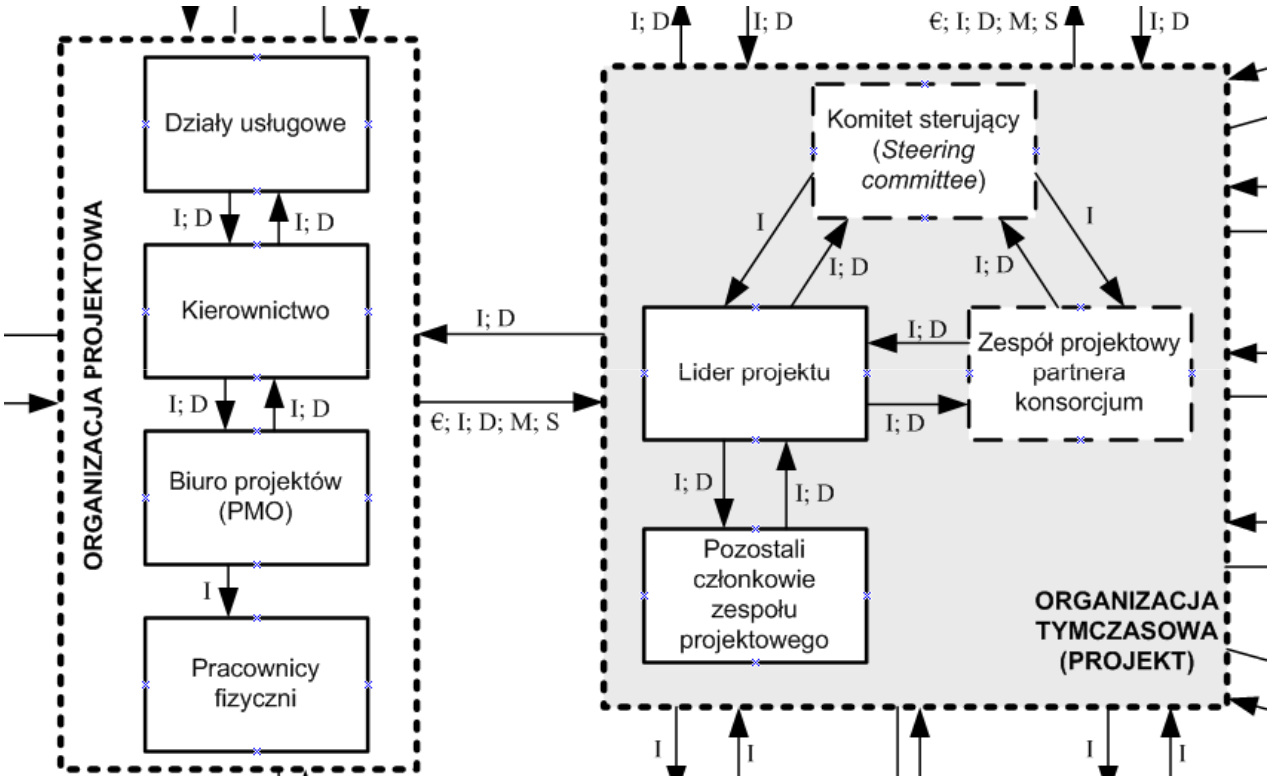

Obszary bezpośrednio wpływające na system zarządzania projektem

Rozszerzony model łańcucha dostaw projektu (A)

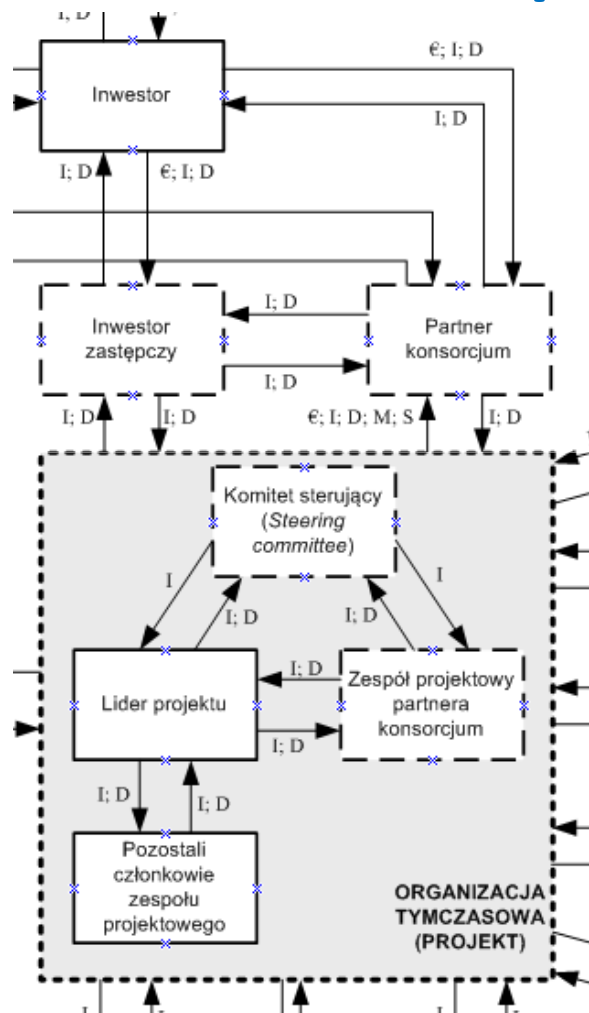
system zarządzania projektem jest subsystemem zarządzania PB

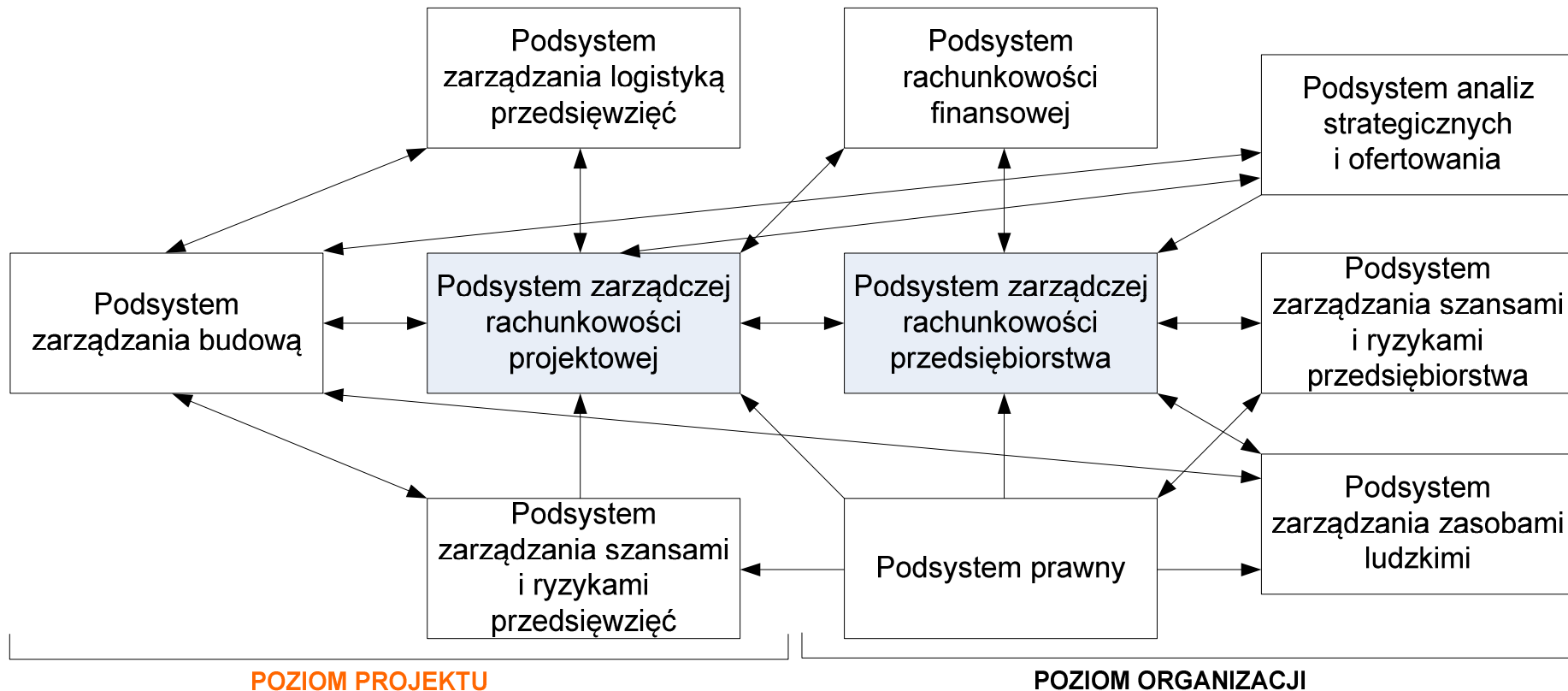
[Głodziński E. (2017), Efektywność w zarządzaniu projektami budowlanymi. Perspektywa wykonawcy, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa]

Rozszerzony model łańcucha dostaw projektu (B)

na system zarządzania
projektem wpływają
indywidualne wymagania
inwestora

Elementy strukturalne systemu zarządzania w PB -ujęcie funkcyjne

*zarządzanie projektem

*logistyka

*projektowanie w zakresie VE

*technika budowlana

*controlling & płatności

* ...

*PMO & technika

*księgowość&płatności

*logistyka

*B+R

*projektowanie

*controlling i ryzyka

*aspekty prawne

*ZZL

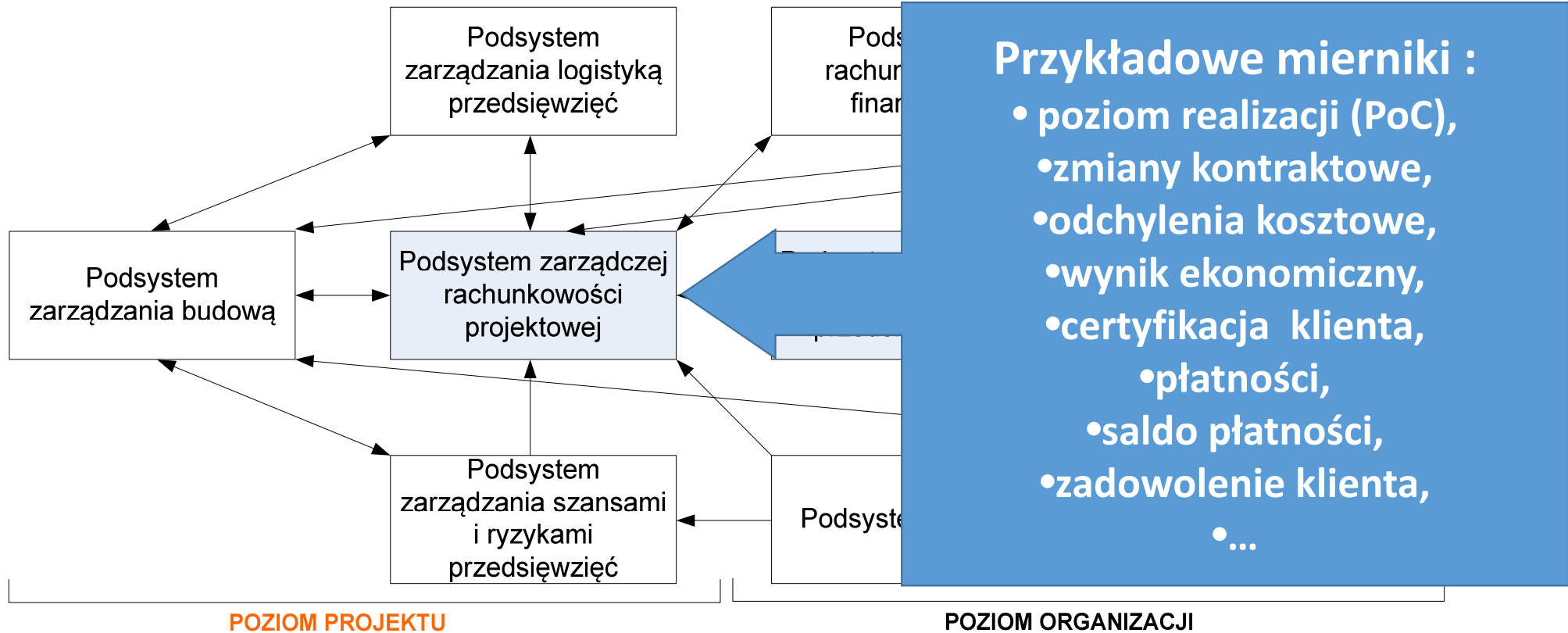
*ofertowanie

*rachunkowość

*IT

* ...

Elementy strukturalne systemu zarządzania PB -ujęcie funkcyjne

- * zarządzanie projektem
- * logistyka
- * projektowanie w zakresie VE

- * technika budowlana
- * controlling & płatności
- * ...

- * PMO & technika
- * księgowość & płatności
- * logistyka
- * B+R

- * projektowanie
- * controlling i ryzyka
- * aspekty prawne
- * ZZL

- * ofertowanie
- * rachunkowość
- * IT
- * ...

Plan prezentacji:

- 1) Podstawy modelowania w naukach o zarządzaniu.
- 2) Uwarunkowania modelowania systemów zarządzania projektami, portfelem projektów oraz przedsiębiorstwem budowlanym.
- 3) Modele systemów zarządzania projektami i przedsiębiorstwami budowlanymi – studia literaturowe.
- 4) Modelowanie w praktyce przedsiębiorstw – wyniki badań.
- 5) **Wnioski i rekomendacje.**

Wnioski i rekomendacje – pożądane elementy modelu SZ :

- podmioty (podejście instytucjonalne – np. zespół projektowy, działy usługowe PB),
- inne zasoby (np. dokumentacja),
- procesy (inicjowanie, planowanie, realizacja, monitorowanie, kontrola, zakończenie),
- narzędzia wspomagające (podejście instrumentalne – wspomaganie procesów - w tym planowania i kontroli, mierniki: planistyczne, sterujące, kontrolne),
- procedury (np. logistyczne, controllingowe, BHP),
- relacje w ujęciu statycznym (powiązania elementów strukturalnych np. zespół projektowy vs klient),
- relacje w ujęciu dynamicznym (przepływ zasobów, czas),
- ... .

Wnioski i rekomendacje – model SZ powinien odwzorowywać:

- 1) Wsparcie zespołu projektowego w osiągnięciu końcowego sukcesu (*contract administration, controlling, ...*).
- 2) Realizację funkcji *project governance* ,tj. nadzoru ze strony PB czy klienta (uwaga na biurokracyzm, w tym wymogi dokumentacji i raportowania!!!).
- 3) Elastyczność działania zespołu projektowego (*order changes*), wykorzystania jego technicznej i organizacyjnej wiedzy oraz doświadczenia (*lesson learned*) (uwaga na dojrzałość projektową).
- 4) Integrację wybranych narzędzi i funkcji systemu zarządzania – księgowość vs controlling; controlling vs ryzyka; controlling vs logistyka itp.).
- 5) Interakcję systemu z otoczeniem, głównie kluczowymi interesariuszami.

Dr inż. Eryk Głodziński

**Politechnika Warszawska
Wydział Inżynierii Produkcji
ul. Narbutta 86
02-524 Warszawa
tel. (48) 22 234 81 29
e-mail: e.glodzinski@wip.pw.edu.pl**

